

53933

Seat No. _____

Third Year B. A. Examination

April / May – 2003

Psychology : Paper - VII

(Research Methods in Psychology)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) પ્રશ્નપત્રમાં પ્રશ્નનો જે ક્રમ દર્શાવ્યો હોય તે જ ક્રમ ઉત્તરવહીના હાંસીયામાં દર્શાવો.

૧ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પેટાપ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : ૧૪

- (અ) સંશોધન એટલે શું ? સંશોધન પ્રક્રિયા વિશે સમજ મેળવવાનું મૂલ્ય સમજાવો.
(બ) સામાન્ય સમજ અને સંશોધન વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
(ક) સંશોધનક્ષમ સમસ્યાનાં લક્ષણો વર્ણવો.
(ડ) આયોજિત સંશોધનની આચારસંહિતા નક્કી કરવા કયા મુદ્દાઓ વિચાર માંગી લે છે તેની સ્પષ્ટતા કરો.

૨ સંભાવના અને બિનસંભાવના નિદર્શન વચ્ચેનો તફાવત સમજાવી, સાદા ૧૪
યદ્યથ નિદર્શનની પદ્ધતિ વર્ણવો.

અથવા

૨ પ્રયોગ એટલે શું ? મનોવૈજ્ઞાનિક પ્રયોગનાં લક્ષણો દર્શાવો. ૧૪

૩ સર્વેક્ષણ મુલાકાત એટલે શું ? મુલાકાત લેનાર અધિકારીમાં કયાં કયાં લક્ષણો ૧૪
આવશ્યક છે ?

અથવા

53933]

1

[Contd....

૩ પ્રશ્નાવલી અને અનુસૂચિ વચ્ચે શો ભેદ છે ? પ્રશ્નાવલી રચનાના સામાન્ય સિદ્ધાંતો ચર્ચો. ૧૪

૪ મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી એટલે શું ? મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીનું સ્વરૂપ સમજાવો. ૧૪

અથવા

૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બેની સમજૂતી આપો : ૧૪

(૧) કસોટી સંચાલનમાં સાયુજ્ય

(૨) સંક્ષિપ્ત સંશોધન અહેવાલ

(૩) કસોટી અંગેની ચિંતા.

૫ નોંધ લખો : ગમે તે બે ૧૪

(૧) ઝૂમખાં નિદર્શ

(૨) નૈસર્ગિક પ્રયોગ

(૩) સંશોધનનાં સોપાનો

(૪) સંશોધન અહેવાલની શૈલી

(૫) પૂર્વ કસોટી અને માર્ગદર્શક સર્વેક્ષણો.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Figures to the **right** indicate **full** marks of the question.

(2) Write the same question number in the margin of the answer - book as mentioned in the question paper.

1 Answer any **two** sub-questions of the following : **14**

(a) What is meant by research and explain the significance of understanding research process.

- (b) Explain the difference between common sense and research.
- (c) Discuss the characteristics of researchable problem.
- (d) Discuss factors influencing moral and ethical aspects of planned research.

2 Explain the difference between probability and non-probability sampling. Describe simple random sample. **14**

OR

2 What is experiment ? Describe characteristics of psychological experiment. **14**

3 What is survey interview ? What qualities are desirable in interviewer ? **14**

OR

3 What is the difference between questionnaire and recording schedule ? Discuss general principles of designing a questionnaire. **14**

4 What is psychological test ? Discuss nature of a psychological test. **14**

OR

- 4** Explain any **two** of the following in detail : **14**
- (1) Rapport in test administration
  - (2) Shorter research report
  - (3) Test anxiety.
- 5** Write notes on any **two** of the following : **14**
- (1) Cluster sample
  - (2) Natural experiment
  - (3) Steps of research
  - (4) The style of report
  - (5) Pretest and Pilot surveys.
-